

ST. OLAV

Nr. 48

Oslo, den 28. november 1935.

47. årg.

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon o j forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Til St. Franciskus Xaverius-festen — Norvegia Catholica II Haugesund III Bergen — 20 nye kardinaler utnevnt — Jul — Ungdomsdag i Oslo —

Til St. Franciskus Xaverius-festen

den 3. desember 1935.

«Hvor skjønne er deres føtter som forkynner fred — som bringer budskap om gode ting». (Rom. 10, 15).

Der går en mann under Indiens brennende sol — kledd i en ordensmanns fattige drakt, ydmyk av holdning og stillfarende i ord og vesen. Men allikevel er man ikke et øieblikk i tvil om at man står foran et høit kultivert menneske når man møter ham — skjønt de ferreste vel vil gjenkjenne ham som den stolte unge spanske adelsmann, der tross sine unge år — han var kun enogtyve — var professor i filosofi ved universitetet i Paris og samlet en stor elevskare om sig, som lyttet betatt til hans åndfulle forelesninger. Men der er intet under om man ikke gjenkjenner ham — ti like så langt som der er fra Paris' mondene paleer, hvor den fornemme begavede spanier er en velsett gjest, til de innfødtes elendige hytter på Malakka — like så stor forskjell er der i Frans av Xavers sjel, efter at han har møtt Ignatius av Loyola og gjennom ham hørt Guds røst tale til sig: «Hvad gavner det et menneske om han vinner den hele verden, men tar skade på sin sjel?»

Nei — hvad gavner det? Ikke gavner det Frans' egen sjel å bli hyldet og fetert som han blir — og om han enn kan føre de unge sjeler, som er ham betrodd, langt inn i visdommens rike, så veier dog det lite imot om han kan få nåde til å åpne Guds rike for uvitende hedningsjeler. I det ytre synes valget å måtte falle tungt — men for en ånd som hans gis der overhodet intet valg når først den har hørt Guds stemme og har erkjent Guds vilje.

Så drar han bort til det fjerne østen. Ombord på skibet er han alles tjener — for stedse er den stolte adelsmann forsvunnet. I land venter ham ukjente forhold og megen uvilje, ti de innfødte kjenner ikke den hvite mann som en der vil dem vel — de vet av sørgelig og dyrekjøpt erfaring at han ofte og oftest kommer for å utnytte dem og berike

sig på deres bekostning. Men snart forstår de at denne «Sahib» er anderledes. Han kommer for å gi, gi og atter gi — men det han har å gi er også helt anderledes enn noe av det de har mottatt før. Ti han «forkynner fred og bringer budskap om gode ting». Og det ikke alene i ord — hans hele vesen og all hans virke er forkynnelse. Det er nok bare han viser sig, så blir der med engang stille — ti Guds kraft overskygger ham og åpenbares gjennom hans svake legeme. Under følger hans vei — både de synlige mirakler og dem som foregår i dypet av menneskenes sinn og som kun kjennes på fruktene, men som kanhende er ennu større enn de underfulle gjerninger som øinene skuer. Fred følger hans ferd — ti hvem kan vel strides med sin næste når Frans' milde stemme formaner: «Mine barn, elsker hverandre!» Hvem kan vel si et ondt ord når godheten selv er tilstede og man vet, at det onde ord vil såre dens representant dypere enn det vil såre ens fiende?

«Herre — gi mig sjeler!» Atter og atter ber St. Franciskus denne bønn — den er hans åndedrag, den er hans livskraft, hans eneste tanke, følelse og vilje. Han er ikke bare en misjonær — han er den legemliggjorte misjonsånd — til han dør ennu ikke femti år gammel på den lille ø Sanzian på vei til Kina, hans næste store mål. Dør utslitt på legemet, som ikke mer har krefter til å være form om den flammende, nidkjære sjels virke.

Legemet dør — men ånden som besjelet det lener videre. St. Franciskus eneste personlige livsmål: «Ikke jeg, men Kristus i mitt jeg» har han nådd så fullkomment som et menneske kan nå det her på jorden — og den kraft, som han dermed har erobret for alle de andre «lemmer på Kristi legem», for alle dem som bevisst erkjenner denne sannhet og derfor er mottagelig for dens virkeliggjørelse, lever sitt evige liv videre i menneskeheten. Sterkest og rikest dog blandt dem som helt og fullt tar St.

Franciskus arbeid op og velger ham til sin åndelige far, idet de streber efter å løfte hans arv som verdige efterfølgere. Om dette skjer under østens stikkende varme eller under nordens kulde, regn og tåke — om det skjer blandt ville hedninger eller mellem kultiverte døpte — formene kan være forskjellige, men opgaven er den samme: å forkynne fred og bringe budskap om gode ting.

Og opgaven løses — som den i 34 år er blitt løst herhjemme av St. Franciskus Xaverius åndelige døtre. Så når derfor nu kongregasjonen denne St. Franciskusdag feirer en særlig fest, så vil vi alle — til tross for at vi vet at det er en intim familiefest som skal feires — dog få lov til å sende den vår hilsen og vår takk, fordi den viser oss Guds herlighet «som i et speil». Vi vil takke den for hver bønn den har bedt for våre sjeler i St. Franciskus ånd — for den pleie den har gitt våre syke efter St. Francis-

kus eksempel. Vi vil takke den for den støtte den har vært for vårt presteskap med hans høiærverdighet biskopen i spissen, ti den som tjener våre prester og letter dem deres tunge og krevende kall, tjener oss alle.

Men — i kongregasjonens egen ånd vil vi ikke rette denne takk til den, men til Ham, fra hvem alt godt, skjønt og sant kommer — altså også disse søstres virke. «Hvor skjønnere er deres føtter som forkynner fred — som bringer budskap om gode ting» — og vi vil be:

Herre, la disse føtter aldri gå trett i vårt land!

Jevn deres vei og gjør den lys og god ifølge Din egen forjettelse!

Velsign deres ferd i all evighet som Du har velsignet den i begynnelsen og velsigner den nu!

Dig til ære, oss til gagn!

Novegia Catholica.

II. — I HAUGESUND

St. Franciskus-hospitalet, Haugesund.

Reisehåndboken opplyser at Haugesund «ligger ut mot havet, men i ly av noen småøier og den nordligste odden fra Karmøy. Et åpent landskap av enkle linjer og få farver omgir byen fra landsiden, sammensatt av grønne jorder, skogplantninger, lave knauser og brungrå åsrygger».

«Ut mot havet» — ja, vi våkner om morgenen på St. Franciskus hospitalet hvortil vi er ankommet sent om natten med hurtigruten fra Stavanger. Bilen har kjørt oss gjennom en lang, en eneste rett uendelig lang gate og er stanset foran et stort hus. Vennlige søstre har tatt imot oss og ført oss inn på et kriddene hvitt lite soverum, idet de samtidig med ekte søsterlig omtenkksomhet har vist oss at der foran dette soverum finnes et kontor med et stort skrivebord som er stillet fullstendig til vår disposisjon. Trett og forkjølet efter reisen er vi stupe like i seng — men i halvsovne ser vi i løpet av natten underlige lysstreif glide over værelsets tak og momentvis skape en selsom stemning,

reminisenser fra svundne tiders langfarter til sjøs. Så blir det dag — vi går hen til vinduet og står et øieblikk som fjettet: drømmer vi eller er vi våkne?

Foran oss brer et strålende grønt terreng sig ned mot havkanten — mot bredden av Karmsundet, innseilingen til hele den driftige by. Der glir en ustanselig rekke av skib forbi, store og små — forklaringen på nattens lysspill. Liv, røre hersker på vannet — men også hele terrenget yrer av liv. Hist en flokk store hvite gjess — her en klynge majestetiske kalkuner. Utallige brokete ender vralter gruppevis frem og tilbake, mens hvite høns leker blomster i gresset, idet de geskjeftig hakker overalt hvor de aner at en materiell nytelse har skjult sig. En gammel mann kommer gående — straks samles flokkene og følger ham hakk i hel, idet de vet hvad hans komme betyr. Men troløst svikter de ham, idet en søster viser sig oppe i bakken med et stort fat i hendene, og flakser nu henne imøte. Det hele er en landlig idyl som vi ikke hadde ventet å finne som knyttet til et sykehus. Og imens glir skibene forbi — —

«Det er vakkert, ikke sant?»

Søster Margrethe er kommet inn — den dyktige, virksomme søster Margrethe for hvem intet menneskelig er uten interesse og som derfor bedre enn noen annen kan være vår ciserone.

«Uendelig vakkert, søster».

«Men nu må De hilse på moder Bonaventura og så skal jeg få lov å vise Dem rundt».

Vi hilser på Haugesundshospitalets myndige og kloke moder, en av pionerene fra den aller første tid. En sterk og fast vilje stråler ut av de brune øine — man bøier sig med engang i beundring for den administrative dyktighet som hele moder Bonaventuras vesen legger for dagen. Et praktisk grep på tingene — en evne til å gå direkte løs på det centrale i hver sak og handle ut fra det uten unødendig omsvøp — og en evne til å impregnere sine døtre med den samme ånd — det er moder Bonaventura, og derfor

blir vårt opphold på det av henne bestyrte vakre hospital en interessant og særpreget opplevelse.

Som det sig her og bør foretar vi først en «inspeksjon» av selve bygningen, som selvfølgelig inneholder alle de for et hospital nødvendige avdelinger: operasjonssaler, steriliseringsrum m. m. Alt i moderne utstyr — og fra sykesengene smiler bleke, men tilfredse ansikter til oss eller rette seg til søster. En bitte liten ny verdensborger med sin stolte mor hefter oss litt for lenge — «De kan tro det er godt at vi har dette trygge sted å kunde ty til», sier den unge mor hvis førstefødt det er. Lyse og luftige er alle værelsene og meget vakkert er kapellet, hvis alter er et lite mesterverk fra en hollandsk kunstners hånd: et bilde av Kristus og den samaritanske kvinne. Man viser oss det herlige liturgiske utstyr, alt sammen forarbeidet av søstrene selv. Et meget stort og vakkert taleværelse byr gjennom sitt buevindue på et imponerende rundskue — men vår beundring kulminerer da vi kommer ned i kjellerdepartementet og ser hvad moder Bonaventura har fått ut av det. Det viser hvorledes alt i denne husholdning er innstillet på Kristi ord om at intet må gå tilspille: de kalde oppbevaringsrum med sine naturlige og klokt beregnede ventilasjonsanlegg som gjør de kostbare kjøleskap helt overflødige — de mange glass og krukker på rad og rekke med havens og markens grøde — og til den annen side: vaskeri, strykeri, lapperum hvor alt kommer til nytte og utnyttes til siste trevl — «Alt dette er moder Bonaventuras verk», sier søster Margrethe med synlig stolthet.

Og så går vi ut i terrenget. Vi er i november og blomstene har mistet sine blad — men store kjempe-rhododendroner står ennå grønne og egger vår fantasi til å forestille sig hvilket paradys her må være når de blomstrer! Som bekjent fordrer planter og dyr for å trives at man «snakker» med dem. Alle vi som steller med våre kjære stueplanter, vet så vel at vi må gi dem et lite vennlig ord når vi vannet dem. Søstrene vet det også — og det var både morsomt og rørende da hele flokken av 30 gjess, 36 kalkuner og 50 ender styrtet løs på oss og søster Margrethe underholdt sig livlig med dem. Den praktfulle kalkunske hane foretrakk dog å forbli i bakgrunnen hvor den pustet sig opp og gjorde sig så svært mannfolkeverdige! Alle disse dyr har et helt hus for sig selv med en stor cementert badedam utenfor — mens de 14 svin og lægenes samling av hvite mus holder til i en bygning høiere oppe i bakken sammen med kaninene. Til hjelp til det groveste landarbeid har søstrene den føromtalte gamle mann og to gutter — men hele administrasjonen hviler på dem selv og fra dette hus forsynes altså de andre søsterhus med matvarer fra have og fjerkregården. Langt nede mot stranden er bygget et tilfluktssted for sognepresten som han uforstyrret kan ty til om sommeren, lese, skrive og meditere. Ennvidere har søstrene kai og brygge, hvor til tider fremmede skib legger inn og derved skaffer huset noen hårdt tiltrenge inntekter.

*

Selvfølgelig kan man ikke være i Haugesund uten å bese Haraldsstøtten. Den utrettelige søster Margrethe følger oss ut til det imponerende anlegg med bautastenen fra alle Norges fylker — men det griper allikevel ikke på langt nær så sterkt som det enkle, gamle Olavskors fra år ca. 1100 som kneiser på en knaus like i nærheten og er så gjennomkatolsk i hele sin oppbygging og plaserings «Norge,

hør din fortid kaller —». Ja, det kaller på oss dette lille, beskjedne, forvitrede og så uendelig vakre kors!

Så sier vi foreløbig farvel til søster og går for å hilse på sogneprest van der Vlught og bese

ST. JOSEFSKIRKEN.

Som man vil huske er den forholdsvis ny. Vi var blitt forberedt på at den vilde virke svært liten og beskjeden etter vi hadde sett den nye St. Ansgarkirke i Kristiansand — desto større blev overraskelsen!

Selve kirkens og menighetens historie bragte vi jo her i St. Olav — nr. 45, 1933 — et fyldig utdrag av i anledning vigslen av det nye gudshus. Imidlertid tror jeg det er gått flere som det er gått undertegnede: vi har tenkt oss det så re beskjedent — kanhende også fordi vi visste at det bare hadde kostet kr. 23 000 og hvad forslår den ne summen i våre dager!

Hvad den forslår? Jo, den rekker langt når den forvaltes med den dype hjertensinteresse og kjærlighet til verket som har besjelet sogneprest van der Vlught. I samarbeid med biskop Mangers — Haugesundsmenighetens avholdte og aktede sogneprest i 7 år — har han selv, uten arkitekt, skapt en kirke, verdig å være en Guds bolig blandt oss. Idet man trer inn i den imponeres man av dens dimensjoner. Ved at takkonstruksjonen går inn som et ledd i selve kirkerummet har dette fått en høide som gir luft og rummelighet til hele interiøret. Gjennom sterkt gule ruter med et stort kors, dannet av blått glass, faller et varmt lys inn og gjør alt likesom levende og bevegelig. På selve kommuniensbenken brenner den evige lampe og kaster sitt lys opp på altret hvis bakvegg dannes av Gösta av Geijerstams freskomaleri. Den samme kunstner har dekorert korets fondhvelving samt dets sidevegger og som vanlig har han også her arbeidet med douce og delikate farver. Sidealtret er også meget vakkert, idet sogneprest van der Vlught har benyttet det naturlige årespill i edle tresorter og derved skapt en næsten marmoraktig effekt. Vender man sig nu om og ser mot kirkens inngang får man et nytt skjønnhetsinntrykk: idet tårnet er tatt med inn i pulpituret er der også deroppe fremkommet et rum med sjelden vakker proporsjon. Under pulpituret står skriftestolen — og «for at protestanter ikke skal være i tvil om hvad den er bestemt til, er ordene om dem I forlater deres synd o. s. v. malt med gullbokstaver over den», sier sognepresten. Det er næsten med sorg vi river oss løs fra dette byggverk — et slående bevis på hvad en relativt liten menighet kan opnå når viljen er god og «Gud er attåt» — og etter et kort besøk i prestegården med sitt koselige foreningslokale vender vi atter tilbake til St. Fransiskushospitalet, ti avskjedens stund nærmer sig.

Det er blitt kveld og hele det yrende dyreliv er gått til ro — men søstrene ferdes ennå flittige i sin dont. Ute i seilleden glir nu de store skib strålende oplyste forbi — de syke sover, men søstrene blir oppe lenge ennå. Den fremmede skal følges til skibet hvor sent det enn går — skal stelles og underholdes like til avskjedens time slår.

Atter et farvel og en takk og et morsomt og levende minne for livstid — og skibet går videre. Til neste mål: Bergen.

E. D.-V.

III. — BERGEN

Det fortelles om en skipper som seilet meget på Bergen, at da han en skjønn solskinnsmorgen som vanlig stevnet inn Vågen beordret han plutselig at skibet skulde gjøre vendereise. Matrosene adlød i dyp forbauselse — til sist tok styrmannen mot til sig og spurte skipperen hvad dette skulde bety. «Vi har styrt feil, menneske», brummet kapteinen. — «Feil — men var det ikke Bergen vi skulde til?» — «Jovisst — men De kan vel bruke oinene! Ser De ikke at her skinner solen?» — «Jo—jo, men — —». — «Da må De vel begripe at dette er ikke Bergen!»

Nu — også vi ankom en herlig solskinnsmorgen, men nærret allikevel ikke den ringeste tvil om vårt anløpssteds identitet. For det første fordi ukelangt opphold i byen« mellem de syv fjelle» før har overtudet oss om at det med den ustanselige regn vi leste om i geografitimen på skolen, når vi «hadde om» Bergen, er en overdrivelse — vi har til og med oplevet engang i mars at her var vannmangel og vannet blev rasjonert — og dernæst fordi det første vårt blikk faller på da vi stikker hodet op over kahyttstrappen er Tyskebyggen — dette enestående kaiparti, som hver gang man ser det kullkaster alle begreper om tid og sted, da man med ett slag settes tilbake til «de gode gamle dager». Å få fatt på en bærer er ikke vanskelig eller rettere sagt: å få fatt på bærere i flertallsform. Betydelig vanskeligere er det nemlig for d'hr. å bli enige om hvem den ene i enkeltfall skal være som skal overta denne jobb. Nu — vi avventer rolig begivenhetenes utvikling og nyter det bergenske sprogs velklang samt rikholdige ordliste til bruk for utveksling av meningsforskjell. Inntil en gentleman presenterer sig som den utvalgte og betros ens jordiske reisegods med adresse St. Franciskus hospital. Selv vil vi til siste dråpe nyte een av reiselivets morsomste stunder: den første spasertur gjennom gatene i en annen by. Og Bergen har jo enda det vidunderlige over sig at den med letthet tillater oss å agere globetrotter i den: den er så fremmedartet i hele sitt utseende at den godt kunde ligge et helt annet sted på jordkloden enn der den ligger — og den er så egenartet i hele sitt væsen at det alltid er en opplevelse, en fest og en fryd å komme til den. Hvorfor? Ja, også denne gang spør jeg mig selv om hvad det er som gir denne by sin uforlignelige charme, mens jeg langsomt går over Fisketorget og op det nye, moderne forretningsstrøk. Er det den bløte fuktige luft som stryker om kinnene og får en til å tenke på en mild, myk morshånd? Eller er det sprogets tonende klang som uvilkårlig synger ens tanker inn i harmoniske rolige linjer? Sannsynligvis er Bergens charme som all annen charme sammensatt av utallige innbyrdes vel avballanserte ingredienser — er en syntese av århundreders kultur fra mange land, konsentrert på et naturskjønt sted. Vel, la dette være nok! Vi er jo ikke kommet for å analysere Bergen i sin almindelighet — vi er kommet til det katolske Bergen i særdeleshet. Vi er kommet til Fermingens høitidsfylte fest — vi er kommet for å besøke og fortelle om St. Pauls mønsterskole — og ikke minst: vi er kommet for å bese oss i «St. Franciskus Xaverius norske søsterkongregasjons» hovedkvarter, hilse på dens overforstanderinne ærverdige moder Beata og avlegge besøk på dens hospitaler og klinikker i Bergen. Det er et stort program som skal avvikles de næste dager.

Men til å begynne med ser det ut som der overhodet ingen avvikling blir. Vi skrev om mottagelsen i Stavanger, at når en frisk blev mottatt slik, hvorledes måtte da ikke en syk bli det. Og for at disse reisebrev skal bli så fullstendige som mulig blev det av forsynet ordnet slik, at vi istedetfor å si pent og pyntelig goddag til ærverdige moder, hilste henne med et høist utekkelig hosteanfall. Hvorpå — ja, kjære trosfeller, de næste to dager tilhører igrunden privatlivets fred, men vi kan bare bevidne at det stell en syk får er ganske enkelt slik at man løftes op på et høiere plan og får oppleve en stund, hvad sann godhet, omsorg og utrettelig tålmodighet er. Man lever i en atmosfære av lyse, vennlige tanker, som stadig gir sig utslag i en liten uventet oppmerksomhet — man omgis av en vaksom omhu, som i løpet av kort tid får bukt med de legemlige smerter og ubehageligheter. Og vi får en anelse om disiplenes følelser, da de måtte gå «ned av bjerget» hvor der var så «godt å være», da også vi atter må ta fatt på dagen og veien — for slett ikke å tale om da avskjedens time slår for godt! Men der er heldigvis lenge til det.

Det faller selvfølgelig helt naturlig at vårt første besøk gjelder kongregasjonens direktør, «St. Olav»s faderlige venn — sogneprest monsignore Snoeys. Et besøk som likeså selvfølgelig kombineres med et besøk hos hans hjertebarn

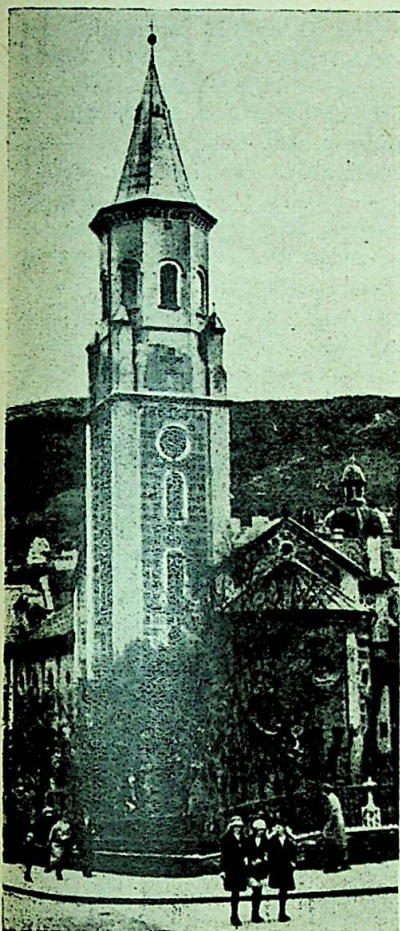
St. Pauls skolen.

Glade barnestemmer har om formiddagene lydt op til oss fra lekeplassen og gjort oss nysgjerrige: bergenske barn er jo ikke helt «noiseless» i sin ferd! Nu benytter vi det moment, da vi hører skoleklokken ringe, til å innfinne oss på plassen — og treffer rett op i frokostpausen, hvilket frembyr et nydelig syn: to skolesøstre kommer bærende på en stor gryte kokende melk og et brett med en samling galalit-begre i strålende farver, mens barna flokkes om dem: — «Søster, jeg vil ha blått» — «søster, jeg vil ha gult» o. s. v.

«Vi begynner som De ser tidlig å lære barna farvesans», ler mgr. Snoeys.

«Og skjønnhetssans også», supplerer vi, idet vi ser oss om på den ualmindelig vakre lekeplass.

Altså, kjære lesere, la mig innskyte her at hvis dere har glemt St. Paulsskolens historie finner dere den i «St. Olav»s årg. 1933, nr. 36. Deri står skrevet om den innsats, som sogneprest og menighet i fellesskap har gjort for at den idag kan fremtre som den gjør. Og deri står for så vidt også en beskrivelse av dens indre og ytre skikkelse — men allikevel overtreffer virkeligheten alle beskrivelser! Derfor skal heller ikke vi forsøke på å beskrive detaljert de to store lekeplasser for henholdsvis guttene og pikene — guttenes som det sig hør og bør for de vordende «skapningens herrer» anlagt noen trin høiere enn pikenes! I skoleværelsene derimot hersker likestillets prinsippet: i de store luftige rum er barna plasert ved en-mannspulter. Lyset velder inn ad høie buevinduer — vi talte i et par av klassene seks slike! At skolen rår over godt undervisningsmateriell demonstrerer de store skaper med fysikkapparater og natur-samlinger — og at skolen interesserer elevene får vi bevise på i yngste klasse, hvor det er umulig å få de små

St. Paulskirken med pater Stubs grav.

til å ta hensyn til den besøkenes spørsmål, så optatt er de av sitt interessante arbeid: å tegne og kolorere de hus de selv bor i. Jeg tør trygø si at man av disse tegninger får et broket og selsomt inntrykk av de arkitektoniske forhold i Bergen — men for en glimrende måte å utvikle barnas iakttagelses- og reproduksjonsevne på! Endelig noterer vi med særlig glede at der i alle vinduer er grønne og blomstrende planter — noe som savnes hårdt i de fleste andre skoler, fordi kjærlighet til blomster er en stor kulturell verdi å fremelske i barna.

«Så skal De se sløid- og gymnastikklokalene», sier mgr. Snoeys etter å ha vist oss at kirketjeneren har en helt moderne leilighet ovenpå det nye klasseværelse, og etter at vi selv har konstatert at skolens sanitære anlegg er tip-top moderne — hvorpå vi atter begir oss over lekeplassen og ned en trapp som fører til St. Paulskirkens underetasje. Der kommer vi først inn i

St. Paulsmenighetens festivitetslokale

— eller rettere sagt: først inn i forhallen med garderobene for damer og herrer, begge forsynt med adskillig meter paraplystativer — vi er da i Bergen! Salen selv er langstrakt — holdt i varme farver. Til den ene side avsluttes den med en scene med tilhørende påkleddingsrum — til den annen skiller en sammenleggbare vegg den fra et stort halvcirkelformet turnlokale, utstyrt med moderne apparater og så praktisk anordnet, at det ved større festlige anledninger

Mgr. Snoeys og skolebarna på „Æstemors Minde“.

kan gå inn som en del av salen. Bak scenen ligger til den ene side kjøkkenet, til den annen et prektig sløidlokale med tilhørende materialrum. Og endelig finnes fyrrummet med varmluftsventilasjonsanlegg også i denne «underetasje».

«Men —», sier mgr. Snoeys, «det beste av det hele er næsten at det meste arbeid, — til og med utgravningen — er gjort av menigheten selv. Ellers hadde vi ikke kunnet få alt så godt og vakkert istand. Forresten, mens vi nu er igang, skal vi med det samme ta oss en tur til

St. Pauls prestegård,

så skal De bl. a. få se det første kapell som var her i byen og som nu er bispeværelse».

I første etasje av prestegården bor kapellanden, pastor Høgh, innfødt bergenser og blandt meget annet høit skattet for sitt arbeid med ungdommen, sjelen og drivkraften som han er i ynglingeforeningen «Ora et Labora» og ministrantforeningen «St. Tarcisius». To hyggelige værelser danner hans rike, mens sognepresten residerer i etasjen ovenpå, hårdt trengt forøvrig av skolen, hvis lærerværelse befinner sig på hans domene. Vi distraherers et oieblikk, da vi på hans kontor finner planene over det nye sykehusbygg på Florida, hvilke vi straks utber oss idet vår journalistiske natur midlertidig får bukt med vår katolske optuktelse. Men efter å være blitt oplyst om at disse planer endnu ikke er fullt utarbeidet i detaljer og derfor ikke må offentliggjøres, må vi om enn med et sukk la dem ligge — og følger nu den utrettelige og elskverdige sogneprest op i næste etasje, hvor vi først kommer inn i et koselig foreningslokale, beregnet på mindre sammenkomster, symoter o. l. Et piano finnes også her — det moderne surrogat for den «nystemte cither» som de musikalske bergensere ikke kan undvære. Bak dette lokale er menighetsbiblioteket og endelig kommer vi inn i et skjønt værelse høit til taket, hvis konstruksjon er tatt med inn i rummet, holdt i den «gotiske» stil som våre oldefedre yndet og med et farveskjema i rosa og eplegrønt som gjør det vidunderlig lyst og vennlig. De samme farver går igjen i møblementets trekk — kort sagt et harmonisk og stilfullt rum som man forstår at biskopen setter stor pris på og arbeider særlig godt i efter hvad hans hoiærverdighet selv uttaler. Og dette rum er altså byens eldste katolske kapell.

«Så er vi ferdig», sier mgr. Snoeys, «men innen De går må De se pater Stubs grav», og han fører mig ned i prestegårdens have, hvor i le av kirkens vakre tårn ligger en

grav, kjennetegnet av et hvitt marmorkors, men med hele kirken som sin bakgrunn. Vi leser at her hviler «pater Stub ved siden av sitt verk» — vi hører at han hviler der med særlig kongelig tillatelse — og uvilkårlig må vi her gjenopfriske hvad «Scholasticus» skrev i «St. Olav» i anledning skolens vigsel: «Årene vil gå og meget vil forandres, men slektene i fremtiden vil med takknemlighet minnes disse to: pater Stub og mgr. Snoeys, grunnleggeren og gjenreiseren av St. Pauls katolske menighet».

Til fest i St. Paulskirken.

Søndag den 10. november stod kirken smykket til høitid: biskopen av Selja vil utdele Fermingens hellige sakrament til 39 menighetsmedlemmer, derav 26 voksne. Det lyse herlige gudshus er ennu mer strålende lyst enn vanlig: hele altret er en underfull oppbygning av hvite blomster og hvite lys — mens de pavelige farvers gylne tone blander sig med de levende, spillende flammer, da alle disse lys blir tendt. Allerede ved messen om morgenen er den store kirke overfylt, da sognepresten legger oss alle på hjerte i sin appellfyllte tale, at vi ikke kan være gode kristne uten at vi samtidig er gode statsborgere. Til Herrens bord går alle i flokk og følge — vi forbereder oss til festens store dag.

Så samler atter kirkeklokken oss — og mens søster Mathilde preluderer skjont, går sogneprest mgr. Snoeys og ceremonimester pastor Høgh med ministrantene ned kirkens midtgang for å motta biskopen, som kommer ledsaget av pastor Ugen og pater Hol. St. Cæciliaforeningens deilige kor jubler «Ecce sacerdos» ham imøte — nu tenes også alle lamper og gudstjenesten begynner.

Biskopen taler ut fra ordene: «Hvis billede er dette?» Han taler om det Kristi billede som finnes i oss alle, hvori vi er skapt og som skal utfolde sig mer og mer under vår pilgrimsgang på jorden og som vi mer og mer skal meisle frem i oss. Det er alles opgave i det daglige livs virke — og særlig som opdragere er det en vanskelig opgave, som der skal øvede hender til: å arbeide med det kostbare materiale som en barnesjel er. Senere skal vi hver arbeide videre på å bli «likedannet med Kristus», med idealmennesket, men hvor mange setter sig dette mål selv blandt katolske kristne? Hvor mange kjemper for at Kristus, Kristi sinnelag, Kristi ånd skal bli det enerådende i deres liv? Alle verdier finnes i et menneskehjerte fordi vi alle er tanker, Gud har tenkt — men hvad har vi å svare, når vi en dag stedes for den store dommer og han spør: «Hvis billede er dette?» Hvis billede har vi da dannet oss i? Til å virkeliggjøre Guds mening med oss kreves kraft, styrke, utholdenhet, vilje av stål — og alt det skjenker Fermingens store og velsignede nåde den, som vil ta imot denne nåde og søke å finne troen i det daglige liv og sette den inn som kraft i alle vanskeligheter og kamper.

Som faddere fungerte lektor Eek-Larsen og fruene Paus Knudsen og Joys — og selve Fermingen blev en stor og gripende høitidsstund, ikke alene for dem som mottok sakramentet, men også for oss som var tilstede og som så den store skare av barn og voksne samles om overhyrden og signes av hans vigsléde hender.

Med «Store Gud, vi lover Dig —» sluttet gudstjenesten, hvorpå alle begav sig til festivitetslokalet hvor der fant en liten, men meget vakker festlighet sted. Idet biskopen led-

saget av sognepresten trådte inn, hilstes han med begeistret applaus, hvorpå man avsang unisont en stemningsfull sang av frk. Ellen Faaberg. Mgr. Snoeys holdt derpå den egentlige velkomsttale, idet han hilste biskop Jacob av Selja velkommen — i første rekke som den av alle kjente, aktede og elskede pater Mangers, idet man aldri på Vestlandet kan se bort fra at han likesom mest hører denne landsdel til, fordi den jo tok først imot ham da han kom til landet. Det er alltid en gledesdag når biskopen kommer til Bergen — og de tilstedeværendes entusiastiske tilslutning understreket sannheten av sogneprestens tale.

Med varme og levende ord takket hs. hjv. biskopen, idet han fremhevet at det også for ham var en særlig glede hver gang han kom til Bergen som bare gjemte lyse minner. Han håpet dog at biskop Mangers alltid vilde være like så velkommen som pater Mangers var, skjont han helst selv vilde ha vedblitt å være det siste. Men nu når han var her i kraft av sitt betrodde embed for å meddele Fermingens sakrament hadde det særlig gledet ham å se de mange, som idag var blitt slått til riddere i Guds rike. Det var en stor opmuntring for alle som arbeidet for Kirkens sak herhjemme, og biskopen vilde derfor av hjerte gratulere sognepresten, hvis undervisning hadde båret så vakre frukter. Til slutt minnet biskopen menigheten om de ord, som pater Stub alltid hadde på lebene: «Mine barn, elsker hverandre!»

Man avsang derefter Olavshymnen og biskop Manger hilste og lykkønsket hver enkelt av de fermede og deres pårørende, hvorpå han forlot lokalet ledsaget av spontane hyldestrop.

Ved aftensangen var likeledes mange mennesker tilstede og pastor Ugen talte beåndet over «utholdenhet i troen».

Samme søndag avholdtes der en intimere festmiddag på St. Franciskushospitalet i anledning av at hospitalets avholdte læge dr. H. Sivertsen nettop i disse dager feiret sitt 25-års jubileum i denne stilling. Overlægen og fruene var hospitalets gjester denne dag og mgr. Snoeys bragte som kongregasjonens direktør doktoren søstrenes inderligste takk for alle de løft han hadde tatt for dem og alle de slag han navnlig i den første så vanskelige tid hadde slått for dem. Søstrene stod i stor takknemligtsgjeld til doktoren og man bad ham motta som et lite tegn på deres takk og deres tilitt til ham et — herlig! — sølvskrin. I sin svartale pointer-te den ualmindelig sympatiske doktor at det var ham som burde takke for det han gjennom 25 år hadde sett søstrene virkeliggjøre av opofrende kjærlighetsånd. Han brød sig ikke om å få ære eller annen materiell fordel av sitt arbeid, men han vilde føle sig lykkelig om han kunde få søstrenes anerkjennelse, ti han visste at hans arbeid blandt dem og deres eksempel hadde gjort ham til et bedre menneske enn han uten det vilde ha blitt. Gripende var det billede som doktoren av selvsyn tegnet av søstrenes første år — vi skal senere komme tilbake til det.

Biskopen talte dernest for familien, idet han viste hen på et billede av doktoren og fruene med deres 10 nulevende barn — der har vært 12! — som hang på spisestuens vegg. Den eldste sønn er nu amanuensis hos sin far, de fleste av døtrene gift — og biskopens ord, adressert til fruene, var en varm lovprisning av det lykkelige familieliv og den velsig-nelse, som stråler fra de gode hjem ut i samfundet.

Om mandagen begynte vi vår rundtur til den norske St. Franciskus Xaver kongregasjonens institusjoner i Bergen, men før vi tar leserne med på denne tur må vi innvitte den kvinnelige del av disse lesere med på et

symøte i St. Elisabethforeningen

mandag kveld, hvortil frk. Ellen Faaberg var så vennlig å avhente oss. Under søster Mechtildis varetekt — med fru Lorentzen som formann og fru Eek-Larsen som viceformann — traff vi en krets av ivrige og interesserte damer, som forarbeidet ting til smykke, hygge og nytte — beregnet på basaren eller til liturgisk bruk. En av damene så vi således gå tappert løs på en stor alterduk. Man forteller mig at man møtes hver eneste uke, at fremmotet er upåklagelig og at man en gang månedlig har festmøte med foredrag, sang eller annen underholdning. Tiden går fort hos disse elskverdige og hyggelige damer — og plutselig går deren op og hs. høiærverdighet biskopen kommer inn, fulgt av sognepresten og pastor Ugen og pastor Høgh. Etter at biskopen med hjertelige ord er hilst velkommen holdt han en liten, men inntrengende tale om

N. K. K. F.'s arbeid,

som han la de tilstedeværende damer varmt på hjerte, idet han fortalte om det storslagne landsmøte som forbundet hadde holdt i Oslo. Alle Norges katolske kvinner må samarbeide, ti da kan der bli utrettet noe selv om antallet ennu ikke er stort. Pave Pius XI har uttalt, at ingen kan gjøre så meget godt som kvinnene. Hvis de står sammen så går det, ti da følger mennene efter. Biskopen vilde her til føie at når Bergen vil noe så blir det til noe, og derfor vilde han særlig legge damene her den spesielle katolske aksjon, som N.K.K.F. representerer, på hjerte.

Til dette svarte mgr. Snoeys ved å oplese en nettop motatt skrivelse fra forbundet, undertegnet av formannen, frk. Heggen, hvori hun takker for den tilsendte skjønne pute, en gave til utlødningen for utdannelsefondet fra

Overforstanderinne ærværdige moder BEATA.

damene i Bergen. Man droftet derpå de vanskeligheter, som for de fleste forhindrer en reise til et utenbys avholdt landsmøte, og blev enig om å ta under overveielse ad åre å anmode om å få et N.K.K.F.'s landsmøte henlagt til Bergen.

Og så skal vi på rundtur til de forskjellige steder i Bergen som St. Franciskus Xaverius norske søsterkongregasjon vel signer med sitt arbeid. Det får altså vente til neste nummer.

E. D.-V.

20 nye kardinaler utnevnt.

Hans Hellighet pave Pius XI har utnevnt følgende nye kardinaler:

Mgr. Tedeschini, apostolisk nuntius i Madrid.

Mgr. Salotti, erkebiskop av Philippopoli, Propagandakongregasjonens sekretær.

Mgr. Tappouni, patriark av Syrien.

Mgr. Sibia, apostolisk nuntius i Wien.

Mgr. Marmaggi, apostolisk nuntius i Warschau.

Mgr. Maglione, apostolisk nuntius i Paris.

Mgr. Cremonesi, erkebiskop av Nikomedien.

Mgr. Baudrillart, erkebiskop av Melitani, rektor for l'Institut catholique, Paris.

Mgr. Suhard, erkebiskop av Rheims.

Mgr. Kaspar, erkebiskop av Prag.

Mgr. Copello, erkebiskop av Buenos Ayres.

Mgr. Goma y Tomas, erkebiskop av Toledo.
Mgr. Caccia-Dominioni, pavens hoffchef.

Mgr. Cattini-Amadori, sekretær ved det apostoliske signatur.

Mgr. Canali, sekretær ved det hellige officium.

Mgr. Jorio, sekretær ved sakramentkongregasjonen.

Mgr. La Puma, sekretær ved kongregasjonen for ordenssamfund.

Mgr. Massimi, den romerske rotas doyen.

Mgr. Mariani, sekretær ved den administrerende kardinalkommisjon.

Fader Boetto, jesuittenes generalassistent.

Vi skal i neste nummer komme nærmere inn på disse utnevnelser.

JUL!

Til St. Vinsensforeningens formann er allerede kommet skrivelser med bønn om hjelp til mat o. lign. samt husleie og brensel. Det ser ut til å bli en svart jul for så mange. Du som har din faste jobb — ditt arbeide — og ditt gode hjerte i behold, husk det, at St. Vinsensforeningen har mange som trenger hjelp — arbeidsløse, syke og friske og som setter sitt håp til, at vi kan hjelpe. Men uten ditt gode hjertelag kan vi ingen nå å gi juleglede for dem og dig!

Bidrag (penger, mat eller klær) sendes sogneprestene eller St. Vinsensforeningens president, Ensjøveien 1.

Ivar Ruyter.

Ungdomsdag i Oslo.

Søndag 24. november arrangerte Oslo Katolske Ynglingeforening ungdomsdag for all mannlig katolsk ungdom i Oslo. Det blev en løfterik og imponerende mønstring av katolsk ungdom.

Dagen begynte med 8-messen i St. Olavs kirke. Messen blev forrettet av hs. høiærverdighet biskopen, som stod som beskytter for ungdomsdagen. O.K.Y.'s sangkor hadde tatt plass på orgeltribunen og gav oss en fast og vakker mannssang. Pastor Bergwitz talte alvorlige ord til de unge om livets mange veier og om den smale vei som Kristus vil føre oss fremad på mot vårt sanne livsmål. Det var gledelig å se den store skare unge menn og gutter som i tett fylking drog frem til kommunionbenken.

Hs. Høiærverdighet biskopen gledet de unge ved å ta del i den hyggelige fellesfrokost som blev holdt i foreningslokalet, hvor de tjenstvillige St. Josephsøstre hadde forberedt alt på beste måte.

Kl. ½11 var det levittmesse som forrettedes av St. Olavs kirkes sogneprest med pastorene Maesch og Bergwitz som diakon og subdiakon, mens biskopen, pater Boers O. F. M. og pastor Weirig hadde tatt plass i køret. Efter evangeliet besteg Hs. Høiærverdighet prekestolen og holdt en varm og manende preken, særlig rettet til ungdommen. Med utgangspunkt i ordet: «La oss hevde våre fedres arv», (1. Makk 15, 34) talte biskopen om den store og ansvarsfulle oppgave som ventet på de unge og som de måtte ta opp for å hevde fedrenes arv og føre Kirkes sak videre frem. Hvis alle var med i dette arbeide, så kunde vi nå langt. Hadde alle i tidligere slektledd vært trofaste, da vilde det nu vært tre ganger så mange katolikker i Norge som det nu er. For å hevde fedrenes arv trengtes især to ting: overbevisning og karakter. Overbevisningen i livsanskuelse forutsatte grundig kjennskap til Kristi lære og de unge måtte legge vinn på å erhverve dette. Men katolisisme er ikke bare lære, men fremfor alt liv, det daglige kristenliv i hjemmene og på arbeidsplassen. Dette liv næres og styrkes ved regelmessig og personlig deltagelse i gudstjenestene og ved hyppig mottagelse av sakramentene. Ved å være trofaste med dette, ved å holde ved

med dette, tvertimot alle fristelser, vil de unge opnå karakterstyrke og det å være en karakter det er kan hende det viktigste for oss, skal vi leve et virkelig kristenliv i den moderne verden. — Prekenen endte med en kraftig appel til de unge om å stå opp og ta fatt på det store verk: å hevde fedrenes arv. — Derefter fortsattes messen, og tilslutt sang man salmen: Fast skal min dåpspakt evig stå. Da ved slutningen av hvert vers ordene: «jeg aldri Kirken svikte vil», bruste opp mot hvelvingene, lød det som et ekko der vidnet om at de unge hadde forstått overhyrdens ord og av hele sin sjel vilde følge hans røst.

Om aftenen var St. Olavs kirke atter fylt til siste plass, da festandakten tok sin begynnelse, idet O. K. Y.'s medlemmer fra orgeltribunen sang den vakre salmen for ungdommens innvielse til Kristus-Kongen. Fransiskanerpater Boers, som midlertidig har fungert som direktør for O. K. Y., holdt en festpreken som gjorde et dypt inntrykk på unge og gamle. (Vi håper senere å kunne gjengi talen i sin helhet). Derefter fulgte salmen: Vi elsker vår Kirke. Det allerhelligste Sakrament blev utstillet og opp mot det steg de unges vakre og begeistrede sang.

Efterpå var det en festlig sammenkomst i foreningslokalet for ungdommen, som igjen kunde glede seg over biskopens nærvær. Efterat formannen, Wilfred Fiala, hadde ønsket biskopen, prestene og de unge velkommen og rettet en særlig takk til hs. høiærverdighet for den store interesse han påny hadde vist ungdommen, holdt pater Boers en inntrengende og kraftig tale. Han fremhevet at de katolske foreningers hovedformål ikke var å samle ungdommen for å gi den underholdning, men for å styrke dens katolske livssyn og fremme dens samhold om de felles idealer. Dette blev yderligere understreket av kontorchef Hadland, O.K.Y.'s æresmedlem og gjest denne aften, som i et vittig og alvårsfullt kåseri pekte på de katolske ungdomsforeningers store oppgaver og betydning. Deres betydning er især at de gir de unge det katolske miljø som de ellers måtte savne. Derfor var det næsten en nødvendighet for unge katolikker å være medlem av en slik forening. Kåseren fortalte ut fra sin erfaring om alt det han hadde mottatt, den gang han stod som aktivt medlem av Ynglingeforeningen. Så talte hs. høiærverdighet biskopen i hjertelige og opmuntrende ord om den glede og stolthet som denne ungdomsmønstring hadde beredt ham. Han opfordret de unge til utholdenhet og troskap og bad dem alltid stå samlet om sine prester, lydhøre overfor deres forkynnelse og beredvilige til å arbeide med dem for Kristus og hans Kirke. — Efter talen som blev mottatt med sterk applaus, tråtte formannen frem og overrakte en adresse undertegnet av alle de unge, med deres løfte om troskap og hengivenhet for deres kjære overhyrde, biskop Jacob av Selja. De yngste i laget begynte nu å bryte opp og demonstrerte derved at de hadde forstått at de som katolikker måtte øve lydighet mot Kirke og hjem. — O.K.Y.'s sangkors instruktør frøken Østenstads store og opofrende arbeide, som hun står midt oppe i, blev påskjønet i en liten tale som fikk stor tilslutning.

Ungdomsdagen blev avsluttet ved at man knelte ned og bad aftenbønnen i fellesskap. Atter velsignet biskopen ungdommen og den løfterike dag var tilende. H. J. I.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Telefon 10 877, Oslo.